

“ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งให้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง ... ฟ้องศาลปกครอง (ไม่) ได้ ?”

คดีปกครองฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจของศาลปกครองที่จะรับคดีไว้พิจารณา ซึ่งตามกฎหมายผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองจะต้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ กรณีที่ผู้ฟ้องคดีเพียงแต่ถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง จะถือเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรือไม่

ข้อเท็จจริงคือ ผู้ฟ้องคดีเป็นปลัด อบต. ถูกตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงกรณีขณะดำรงตำแหน่ง ปลัดเทศบาลได้ออกระเบียบเกี่ยวกับการพกพาอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และมีอาวุธปืนติดตัว โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงมีความเห็นให้ยุติเรื่อง แต่ต่อมานายอำเภอ (ผู้ถูกฟ้องคดี) กลับมีหนังสือแจ้งให้นายก อบต. ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกับผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่ากระทำตามความเห็นของจังหวัดและกระทรวงมหาดไทย

ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งนายอำเภอโดยโต้แย้งว่า คำสั่งที่ให้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกับผู้ฟ้องคดีไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงได้มีความเห็นให้ยุติเรื่องแล้ว การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงจะกระทบสิทธิหลายประการของผู้ฟ้องคดี เช่น ทำให้เป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นผู้มีสิทธิคัดเลือกเพื่อเลื่อนระดับ (นักบริหารงานระดับสูง) เป็นต้น

ศาลปกครองมีอำนาจรับคำฟ้องไว้พิจารณาหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยคดีนี้ว่า เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาศาลปกครองตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 แต่การที่นายอำเภอมีคำสั่งให้นายก อบต. ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกับผู้ฟ้องคดีอีกนั้น เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายในการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต. ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการที่ให้อำนาจ ซึ่งการที่นายก อบต. จะดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกับผู้ฟ้องคดี ย่อมจะต้องออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่เป็นสาระสำคัญเพื่อจะแสวงหาข้อเท็จจริงตามข้อกล่าวหา โดยจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด เมื่อคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการเสร็จก็จะต้องรายงานผลการสอบสวนและความเห็นต่อผู้บังคับบัญชา ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่ เพื่อที่จะนำไปสู่การออกคำสั่งลงโทษวินัยต่อไป กระบวนการดังกล่าวนี้ เป็นเพียงขั้นตอนการดำเนินการภายในของเจ้าหน้าที่ ยังไม่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี คำสั่งของนายอำเภอจึงเป็นการพิจารณาทางปกครองตามนัยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ผู้ฟ้องคดียังไม่ใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ที่จะอยู่ในฐานะเป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

นอกจากนั้น ผลของคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเพียงผลชั่วคราวในระหว่างรอการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนเท่านั้น ซึ่งหากต่อมาผลการสอบสวนปรากฏว่าไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ผู้ฟ้องคดีย่อมต้องได้รับการพิจารณาตามสิทธิอันพึงจะได้รับต่อไป ข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีที่ว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงจะกระทบสิทธิผู้ฟ้องคดีทำให้มีลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นผู้มีสิทธิคัดเลือกเพื่อเลื่อนระดับนั้น จึงฟังไม่ขึ้น คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดี (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คบ. 81/2559)

คดีนี้เป็นตัวอย่างที่ดีเกี่ยวกับเงื่อนไขการฟ้องคดีปกครองกรณีผู้มีสิทธิฟ้องคดีปกครอง โดยผู้นั้นจะต้องได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ที่กฎหมายรับรองหรือคุ้มครองจากการใช้อำนาจของผู้มีอำนาจในเรื่องนั้นก่อน ดังเช่นคดีนี้ การที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ถือเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งที่ผู้มีอำนาจต้องดำเนินการตามกฎหมายเพื่อจะนำไปสู่การมีคำสั่งลงโทษทางวินัยต่อไปเท่านั้น ผลของคำสั่งดังกล่าวจึงยังไม่ได้กระทบต่อสิทธิหรือหน้าที่ของผู้รับคำสั่งอันจะทำให้เป็นผู้มีสิทธิฟ้องคดีปกครองได้ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ครับ !

นายปกครอง
